

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Metode sovietice. — Cronică Economică. — Lichidarea datorilor agricole și urbane. — Evoluția cursurilor oficiale ale acțiunilor și efectelor publice pe anii 1933—1937.

Metode sovietice.

Cu Rusia avem un tratat comercial, încheiat însă pe vremea fostului ministru de externe Titulescu. La timpul său tratatul acesta a fost obiectul multor discuții pro și contra în presa română, ba erau unii, cari așteptau dela el rezultate mari. Efectele tratatului au rămas însă aproape nule.

Ce privește comerțul, lucrul acesta este explicabil, deoarece mărfurile pe cari le produc ambele țări, sunt la fel. Ambele țări sunt țări agricole, și ambele produc în abundență petrol și alte materii prime.

Traficul de persoane este minimal, fiindcă dacă nu este comerț, nu sunt nici călători. Nici una dintre ambele țări nu are interes să intensifice circulația de persoane. Sovietele se închid hermetic, pentrucă nu voesc ca cetățenilor lor să se dea posibilitatea, de a face comparație cu situația economică și socială din alte țări. Noi în schimb avem destul de lucru cu nucleeele comuniste deja existente aici în țară și nu avem nici un interes ca acestea să fie alimen-

fate de peste graniță, de călători, cari nu pot fi controlați la fiecare pas, relativ la scopurile ce urmăresc.

Peste Soviete plutesc și acum nori, amenințatori, așa că de plăcere numai puțini oameni se decid a călători prin teritoriile lor. Mai ușor și mai ieftin se face călătoria în grupuri de turiști. Desavantajul unei astfel de călătorii este, că oficialitatea nu lasă să vezi totul ce dorești. În special sunt ocolite acele regiuni, de unde străinii ar putea duce cu sine impresii nemăgulitoare pentru regimul sovietic.

Persoane singuratice, cari călătoresc pentru scopuri științifice sau informative, sunt foarte rar admise acolo unde doresc, și și dacă sunt admise, sunt strict supravegiate să nu-și facă notițe sau fotografii. Pentru Ruși toată lumea burgheză e suspectă. Sovietele caută să se izoleze în mod hermetic de ea și poporul e lăsat în completă ignoranță față de tot ce se petrece dincolo de granițele sovietice. Numai în Soviete este bine și lumină; afară de ele este numai rău și beznă. Până acuma China era proverbială pentru eselusiunea sa; se vede că de aci încolo rolul acesta revine Sovietelor.

Dacă considerăm, că după un raport al societății „American Relief Administration in Russia”, în revoluția rusească au pierit circa 20 mil. oameni și că în

anii următori revoluției, au fost măcelăriți cea 1 mil. moșneni (Kulaci), cari s'au împotrivit comunizării moșiilor lor, și dacă aflăm, că aproape zilnic sunt împușcați sau exilați în cele mai sălbatice păduri ale Siberiei, zeci de persoane din societatea aleasă a Sovietelor, atunci ne putem da seama, pentruce o călătorie în Rusia nu este ademenitoare și fara aceasta e privită ca o lume aparte plină de mistice și primejdii. *)

Intelectuali, chiar și din cercuri comuniste din Apus, cari cu toate dificultățile și ambianța neplăcută care domnește în Soviete în privință politică, totuși au putut călătorii și vedea stările de acolo, relatează, că cu toate silințele depuse, nu s'a putut ajunge la ridicarea nivelului cultural al masei. Tot ce s'a făcut, s'a făcut mai cu seamă pentru muncitorimea dela orașe, și și pentru ea numai în centrele mai mari. În timp relativ scurt, de când domină sistemul sovietic, s'au ridicat în regiunile industriale, case muncitorești prevăzute cu tot confortul modern. De altă parte însă în clădirile acestea nimic nu aparține particularului din mobilier, deoarece aceasta ar contrazice sistemului comunist. În chipul acesta se nasc situații ciudate, ca dormitoare comune de familii (dacă se pot numi așa), adevărate propovăduitoare de promiscuități sexuale. Toată lumea menajează în comun și-și face plăcerile în comun.

Catechismul comunist pretinde, ca asupra tuturor lucrărilor să nu domnească decât o singură părere. Cultura este dirijată într'o singură direcție; ea nu are nimic desinteresat, și nu are spirit de critică. Ea se mărginește în a se întreba, dacă asta și asta e în „linie“ sau nu. Dar „linia“ nu se discută: ea e sfântă și intangibilă. O critică dincoace de „linie“ e permisă; dincolo de ea este urmărită și pedepsită. Nicăiri dictonul „crede și vei fi fericit“, nu are sens mai palpabil ca în Rusia. Să crezi înainte de toate ceea ce spune oficiosul guvernului „Pravda“ și atunci nu vei avea cu nimeni nici un bucluc.

Sistemul comunist rusese cere în prima linie depersonalizarea individului,

și eliminarea oricărei critici. Cu toate acestea, în ultimul timp, mai cu seamă sub influență germană, oficialitatea sovietică a trebuit să facă un viraj la dreapta. Incolțită de nazism, fascism și primejdia japoneză, ea a priceput că dacă vrea să aibă o armată gata de luptă, trebuie să dea ceva cetățenilor, ce să stărnească în el sentimentul, că are să apere un bun personal al lui, că astfel l-ar lipsi de motivele cele mai puternice cari stărnesc „sacru egoism“, sentimentul cel mai fundamental al omului, pentru apărarea căruia e gata să ia arma în mână. Din motivul acesta s'au făcut unele concesii în ce privește restaurarea progresivă a familiei, a proprietății private, și a dreptului de moștenire. Dacă cursul acesta se va menține, în curând nu va mai rămânea din ideile comuniste nimic, cum nu a rămas decât cenușe din inițiatorii mișcării comuniste. Aceasta e părerea acelor cari văd în suprimarea oricărei manifestațiuni individuale, un regres al culturii.

Fizionomia aceasta a comunismului nu o pot masca nici inovațiile sale îndrăznețe, nici încercarea de a narcotiza poporul cu jocuri și circuri. De categoria aceasta aparțin așa numitele „parcuri de cultură“, unde toată lumea se poate distra gratis, ca într'un „Prater“ vienez, sau „Luna Park“ londonez. Nu se poate spune, că Sovietele nu se îngrijesc de „pâine și circuri“, parte integrantă a sistemului dictatorial, încă de pe vremea cezarilor.

În parcurile acestea, afară de cluburi, sunt amenajate terenuri pentru orice fel de sport, și campamente pentru copiii de ambele sexe, unde sub supraveghierea institutorilor lor, se desfășoară distracțiile și jocurile de copii.

Dar statul nu se îngrijește numai de confortul muncitorului activ și a suferinței sale, ci și de soarta acelor cari nu mai pot munci, fie că sunt bătrâni, fie că sunt bolnavi. Pentru primii sunt prevăzute „case de repaos“, și pentru ultimii sanatorii, locuri de vilegiatură, ștranduri etc. În toate locurile acestea domnește însă o uniformitate cazonă. Acelaș aranjament și mobilier de rebut în tot locul, aceeași icoană a lui Stalin în toate camerele, la locul unde mai în-

*) A. Gide. Călătoria în U. S. S. R. 1935.

inte pravoslavnicul rus atârna o icoană sfântă.

Muncitorul rus, cu toate transformările prin cari a trecut statul, nu și-a schimbat mentalitatea: a rămas tot așa de nepăsător și leneș ca și mai înainte, și dacă e lăsat nesupravegheat, frage chiulul ca și sub regimul țarist. Aceasta se explică prin randamentul natural mic de muncă a poporului rus.

Pentru a-i stimula activitatea, a trebuit să se facă o derogare dela principiul de egale drepturi, prin o diferențiere a salarelor. Deoarece în Rusia traiul e scump, lefurile muncitorilor în raport cu prețurile nu sunt așa de mari cum s'ar părea la prima vedere. În special hăinăria e scumpă, deoarece se fabrică în cantitate insuficientă și pe deasupra e și de calitate proastă. Cu fazonarea și cu varietatea mai bogată a costumelor, statul nu-și bate mult capul: toată lumea se îmbracă la fel, și dacă haina e fără gust și din stofă rea, nimeni nu se sinchisește, căci dacă vecinul tău nu se îmbracă mai bine și nu are mai mult ca tine te împaci cu ceea ce ai.

Statul fabrică tot ce se ține de hăinărie și albituri, și trebuințele sunt atât de mari, încât publicul face coadă la magazii de distribuție.

Sistemul acesta însă nu este menit să aducă o ameliorare în exteriorul omului dela oraș: Pe când la alte popoare diferitele firme emulează în râvna de a inventa forme mai noi și mai plăcute la articolele de modă, aici statul nu are rival. De aci se explică calitatea rea a produselor și lipsa de gust a publicului.

În privința alimentațiunii poporului, este asemenea încă mult de dorit. Gospodăriile în genere au rămas în primitivitatea țaristă, cu excepția relativ pușinelor sate de model, numite „Kolehosuri“. În satele acestea s'au înființat ferme speciale de crescătorie de galițe și grădini model. Locuitorii lucrează în comun pământurile lor și după ce au terminat lucrul pentru „Kolehos“, pot lucra o parte a grădinilor și pentru sine și produsul ce rezultă, formează proprietatea lor personală.

Muncitorii din „Kolehosuri“ câștigă lunar până la 600 ruble și sunt plătiți de însuși „Kolehosul“ care este o unitate economică autonomă. Statul primește o redevență de 7% din recoltă și un impozit de 35 ruble de cap. Restul e al „Kolehosului“.

Cu toate că în sistemul sovietic uniformitatea este un principiu stabilit, ea s'a dovedit a fi absurdă în materie de leafă, deoarece calitățile și puterea de muncă a fiecărui individ este foarte diferită. A pune la o leafă egală pe unul dela natură leneș, cu altul care dela natură e mai muncitor, înseamnă a coborî randamentul muncii la nivelul leneșului, deoarece neonorându-se plusul de muncă ce poate presta un om sârguincios, e natural ca acesta să-și piardă ambiția și să nu lucreze peste standardul leneșului, rezonând foarte logic, că ori muncește mult, ori muncește puțin, leafa lui tot aceeași va fi. Deci pentru a ridica randamentul muncii, a devenit necesară o diferențiere a lefurilor.

În diferitele categorii de producțiune muncitorul e plătit deci diferit și în cadrele aceleiași categorii, încă sunt deosebiri. Spre exemplu un muncitor primește un salariu de bază de 5—6 ruble la zi (1 rublă = 20 Lei). Muncitorii de specialitate primesc însă cu mult mai mult. Dar munca aceasta de o zi, e ceva convențional și calculat pe baza unui randament minimal, potrivit cu râvna minimală de lucru a muncitorului rus, așa că într'o zi de 24 ore se pot face eventual 2—3 zile convenționale de lucru, dacă omul e harnic.

Pentru stimularea mai mare a muncii individuale, Sovietele au luat de model prestațiunea lui Stachanov, un muncitor de mine din regiunea carboniferă a Donețului (Ucraina), care afirmativ, în 6 ore de lucru a produs enorma cantitate de 102 tone cărbuni (102 vagoane normale de marfă). Rușii sunt foarte mândri de prestațiunea aceasta, care dacă s'a produs, a fost posibilă numai între împrejurări excepționale de favorabile, și au construit pe baza ei un sistem Taylor al lor propriu. Numai cât, pe când sistemul Taylor, imaginat de inginerul american cu același nume, constă în mena-

jarea științifică a puterii de muncă în așa fel, ca folosind cât mai puțină energie să produci cât mai mult, stachanovismul reduce pe muncitor la sclăvie și exploatăndu-l fără scrupul, îl ruinează în scurtă vreme trupește și sufletește.

Capitalismul și comunismul, plecând de la două concepții universale diferite, ajung în felul acesta la același rezultat negativ: nu reușește nici unul să delăture mizeria omenească, care nu e cauzată de sistem, ci de aplicarea neumană a sistemului.

E. VANCU.

Cronica economică.

— Vineri, în 19 Noiembrie 1937, la ora 7 seara, Delegația Economică a guvernului a ținut ședință sub președinția dlui Bujoiu, noul titular al Ministerului Industriei și Comerțului. Prima chestiune care s'a discutat a fost aprovizionarea capitalei cu lemne de foc. S'a constatat că, din cauza regimului prețurilor maxime, la care au fost supuse, majoritatea depozitelor din București au rămas fără lemne de foc. Pentru aceste motive, Delegația a avizat la abolirea prețurilor maxime și lăsarea jocului liber a cererii și ofertei, Totuși, pentru a nu da ocazie la urcări de prețuri nejustificate a acestui combustibil — acum, când este mai mult căutat — s'a intervenit pe lângă Regia C. F. R. ca să menție reducerea tarifului de transport a lemnului de foc ce vor fi aduse în Capitală, din oricare stațiune și să puie la dispoziție vagoane cu precădere. A doua problemă a fost aceea a înființării și organizării ministerului valorificării produselor naționale, al cărui conducător a fost designat de pe acum: dl Manolescu-Strunga. Delegația a aprobat apoi acordul de plăți cu Elveția, conform căruia, s'au deblocat cei 10 milioane de franci elvețieni, cari vor fi întrebuințați parte pentru plata unor debite de-ale Statului în Elveția, parte pentru lichidarea diferitelor importuri la noi. Tot în ședința aceasta, Delegația Economică a examinat stadiul, în care au ajuns tratativele cu Germania și Turcia, relative la revizuirea acordurilor economice și de plăți dintre noi și aceste țări, în scopul de a fi puse de acord cu noile împrejurări economice.

— Noul guvern a anunțat unele reforme fiscale de aplicare imediată. Scopul urmărit este de a face, pe de o parte anumite degrevări acolo, unde viața economică a arătat, că sunt absolut necesare,

iar pe de altă parte de a crea noi surse de venituri statului, reclamate de înarmarea țării. Astfel, în audiența recentă avută cu delegația funcționarilor publici, dl Mircea Cancicov, Ministrul Finanțelor a făgăduit că va supune spre examinare Consiliului de Miniștri cererea îndreptățită a funcționarilor de a li-se ridica ultima curbă de 10 și 12,50 la sută asupra salariilor, sperând că va fi favorabil soluționată. S'a încercat apoi desființarea impozitului agricol, însă fără rezultat. Totuși, s'a ajuns la un anteproiect, prin care se intenționează de a se înlocui actualul sistem al impozitului agricol cu un impozit *degresiv*, care să frapeze cât mai puțin mica proprietate agricolă. Un alt proiect de natură fiscală se referă la ușurarea proprietății urbane. Se caută să se desființeze unele aditionale cari apasă asupra veniturilor proprietăților clădite.

— Dintre multele congrese și adunări de tot felul, cari s'au ținut în anul acesta, unele mai importante, altele mai puțin importante, nu putem să nu relevăm pe cel de curând organizat la Câmpulung județul Muscel: Congresul general al oierilor. Este în afară de orice discuțiune că ciobanii noștri au fost cei mai autentici depozitari ai limbii, portului, tradițiunii și simțirii românești din tot cuprinsul țării. Carpații pentru ei nu constituiau zidul de despărțire între finiturile românești ci, din contră, locurile de întâlnire a ciobanilor ardeleni, munteni, moldoveni, etc. O spun și ei în preambulul moțiunii. Era deci foarte natural ca, azi când traversăm epoca corporatismului, într'o vreme, în care fiecare profesiune tinde să se organizeze independent și să devie tot mai conștientă de rolul, pe care este chemată să-l joace în viața socială — să vedem și pe oieri într'o asociație a lor. De aceea, semnăm și noi cele mai multe deziderate exprimate de oieri, cum sunt, d. e.: să fie ajutați efectiv prin cooperative, organizarea pășunilor, înființarea de *stâni-școli* sau modele, valorificarea lânii și a altor produse de-ale lor prin cooperative, impunerea lor pe alte baze, abolirea interdicțiunii de a împuşca ursul, problema premilităriei pentru finerii oieri, scutire de taxă vamală a uneltelor și mașinilor importate pentru nevoile oieritului, consultarea uniunii în chestiunile cari privesc creșterea oilor, industrializarea și valorificarea produselor respective, etc. Nu știm însă și nici nu suntem, pentru moment, în stare să pricepem motivele temeinice, pentru cari vrednicii noștri oieri cer o direcțiune a lor, reprezentarea în consiliul economic superior și în parlament. Nu avem destule direcții, servicii și instituții de stat parazitare?

— Pe piața lemnului se manifestă o ușoară enervare. Prețul lemnului a început să crească în

toamna anului 1935 ajungând maximum în luna Mai 1937. De atunci, navlurile au început să se reducă cu 30—40 la sută în special cele din Marea Baltică. Și în bazinul mediteranean cererile au scăzut în mod simțitor. Se resimte abținerea importatorilor și pe piața noastră. În anul trecut, pe vremea aceasta comenzile au ajuns până la 40% pentru producția din 1937; în anul curent, până în momentul de față, se spune că nu s'ar fi făcut nici un singur angajament pentru anul viitor. Vocile autorizate au început să-și spună cuvântul: reducerea tăierii lemnului românesc în raport cu cererea. În felul acesta se poate ajunge și la vechiul deziderat de alătea ori rostit de bunii români și care consistă în tăierea rațională a pădurilor.

S. P.

Lichidarea datoriilor agricole și urbane.

România, Curtea de Apel Târgu-Mureș.

Dosar Nr. 634/1937.

Deciziune Nr. 81—1937.

Cererile de execuție de licitație, contra debitorilor conversioniști sunt scutite de orice timbre și taxe pe baza art. 75 din Legea lichidării datoriilor agricole și urbane.

Curtea, a luat în cercetare și judecare în camera de consiliu, recursul în casare declarat de urmăritoarea „Albina”, institut de credit și de economii, Suc. Târgu-Mureș, în contra încheierii No. 2208 din 10 Aprilie 1937, a Tribunalului Mureș S. I. în procesul privitor pe urmăritoarea Banca „Albina”, institut de credit și de economii, Suc. Tg. Mureș, contra urmăritei soția lui Siko Andrei, din comuna Sopteriu jud. Mureș, pentru licitație.

La apelul nominal s'a prezentat din partea reclamantei, dl'advocat Dr. Aurel Suci, însubstituirea avocatului Dr. Victor Kormoș Alexandrescu, cu procura depusă la dosar și pârâta Soția lui Siko Andrei în persoană.

Procedura fiind completă și apelul declarat în termen și cu formele legale, s'a procedat conform celor descrise în procesul-verbal de ședință Nr. 1816/1937, de azi, după care Curtea în urma deliberării avute, a adus și președintele în ședința publică a pronunțat următoarea

DECIZIUNE:

Reformează încheierea Tribunalului Mureș Secția I. cu No. 2208 din 10 Aprilie 1937, stabilește că cererea creditoarei este scutită de timbru și dispune retrimiteră dosarului pentru procedarea mai departe a cererii de execuție.

MOTIVE:

Banca „Albina”, institut de credit și de economii, Suc. Tg.-Mureș, printr'o petiție înaintată Judecătoriei Teaca, secția c. f. r. a cerut executarea unei creanțe reduse prin efectul legii conversiunii din 7 Aprilie 1934, și ordonarea fixării licitației imobiliare asupra unor imobile proprietatea debitoarei soția lui Siko Andrei din comuna Sopteriu jud. Mureș.

Judecătoria rurală Teaca, ca autoritate de carte funduară prin încheierea No. 1266, cf. din 5 Februarie 1937, a respins aceasta cerere pe motivul că nu este timbrată căci în conformitate cu disp. legii conversiunii, atari cereri sunt scutite numai dacă urmărirea se face pentru încasarea ratelor scadente și nu pentru întreaga sumă redusă datorată.

În urma recursului băncii reclamante, Tribunalul Mureș S. I. prin încheierea Nr. 2208 din 10 Aprilie 1937, a respins recursul urmăritoarei bănci, motivând că disp. art. 75 din legea conversiunii și deciziunea Comisiunii Centrale a timbrului pronunțată în ședința din 12 Ianuarie 1937, publicată în „Monitorul Oficial” No. 50/1937, prevăd că actele preliminare realizării creanțelor nu beneficiază de disp. art. 75 din legea conversiunii.

Hotărârea Tribunalului Mureș, S. I. cu No. 2208 din 10 Aprilie 1937, este atacată cu recurs în casare la această Curte, de către banca urmăritoare, cerând casarea încheierii Tribunalului și a Judecătoriei și prin evocarea fondului a dispune și îndruma Judecătoria Rurală Seaca, să dea curs petiției pentru fixarea licitației imobiliare, fără timbrare și a constata, că toate actele de procedură pentru încasarea creanțelor reduse și capitalizate, scutite de plata taxelor și timbrului.

Recursul în casare al băncii creditoare ca bază pe disp. art. 13 și 75 din legea conversiunii din 7 Aprilie 1934, art. 22, 56, 57 din Regulamentul de aplicare al acestei legi, precum și pe disp. art. 110 din legea timbrului.

Curtea asupra prezentului recurs în casare; Având în vedere că în conformitate cu disp. art. 75 din legea conversiunii din 7 Aprilie 1934, toate declarațiunile, cererile și în general toate actele de procedură relativ la aplicarea disp. acestei legi, sunt scutite de orice timbru și taxe;

Având în vedere, că între actele de procedură referitoare la aplicarea acestei legi intră în cele de executare, deci și cererea băncii „Albina” pentru fixarea licitației imobiliare, ceea ce rezultă în general, iar în regulamentul legii alin. ultim al art. 75, aceste acte sunt enumerate în mod enunțativ, urmează deci că cererea de licitație pentru încasarea unei creanțe conform legii lichidării care ar fi considerată ca scutită;

Având în vedere disp. art. 13 și 14 din menționata lege, în care se prevede că eliberarea titlurilor executorii beneficiază de scutirea de timbru și taxă, și că debitorul în restanță cu două rate succesive va putea fi urmărit pentru creanța redusă, rezultă neîndoelnic că cererea în ce privește executarea debitorului pe baza declarațiunii de asanare, sunt scutite de timbru și printr'o interpretare mai largă și cererea de licitație care nu este decât o fază din procedura de executare.

Având în vedere și disp. art. 22 paragraf 56, 57 din Legea timbrului, legea modif. din 6 Iunie 1934, unde se prevede că toate actele de procedură relativ la aplicarea disp. legii din 7 Aprilie 1934, privitoare la lichidarea datoriilor agricole și urbane, sunt scutite de taxa timbrului și impozitul proporțional;

Având în vedere că tribunalul în motivele încheierii atacate cu apel arată că deciziunea comisiei centrale a timbrului prevăzută la art. 110 din legea timbrului, este obligatorie pentru instanțele judecătorești;

Având în vedere că aceste decizii ale Comisiunii Centrale a timbrului au putere obligatorie numai dacă nu sunt contrare spiritului legii timbrului și conversiunii, ori în speță deciziunea invocată de Tribunal este în contradicție cu disp. art. 75 din legea conversiunii și disp. art. 22 din legea timbrului, din 6 Iunie 1934;

Văzând și decizia Inaltei Curți de Casație și Justiție Nr. 876 din 24 Mai 1935, a cărei copie este atașată de reprezentantul recurenteii la prezentul dosar care decide în acest sens;

Văzând deasemenea că din întreg cuprinsul legii de conversiune și din întreaga jurisprudență rezultă că legiuitorul a înțeles a scuti de taxa timbrului și actele de urmărire și executare, îndreptate în scopul încasării ratelor neachitate datorate în baza beneficiului legii de conversiune.

Pentru aceste motive Curtea constată că greșit Tribunalul a respins recursul Băncii creditoare, care fiind în totul fondat, Curtea a trebuit să decidă conform dispozitivului.

Data și citită în ședința camerei de consiliu din 9 Octombrie 1937.

Președinte: Gh. Drăghicescu m. p.; Membrii: Dr. Carol Miko m. p., Emil Gh. Pioneanu m. p.; Grefier: Vasile Turcu m. p.

Notă. Publicăm aceasta deciziune a Curții de Apel Târgu-Mureș, dată ca instanță de încasare. După cunoștința noastră, până în prezent altă Curte n'a avut ocaziune să se pronunțe asupra acestei chestiuni, deoarece aproape unanimitatea Tribunalului, ca instanțe de apel au hotărât conform vederilor noastre, că anume procedura de executare îndreptată contra debitorilor beneficiari ai legii de lichidare a datoriilor sunt scutite de timbre și taxe pe baza art. 75 din aceasta lege și art. 22, § 57 Legea Timbrului. Atragem atențiunea asupra motivării judicioase a C. A. în ceea ce privește puterea obligatorie a deciziunilor Comisiunii Centrale a Timbrului.

Dr. M. V.

Imprimare, Registre, Rechizite, etc. etc.

Procurați

NUMAI dela

Tipografia, Librăria,

C o m p a c t o r i a

„DACIA TRAIANĂ” SIBIU.

Piața Unirii Nr. 7. — Telefon Nr. 168.

Evoluția cursurilor oficiale ale acțiunilor și efectelor publice pe anii 1933—1937.

Pe baza datelor statistice, publicate de Comitetul Bursei de acțiuni și efecte.

Totalizarea operațiunilor negociate în Bursa oficială:

I. Acțiuni:

Anii:	Bucăți în milioane:	Valoarea în milioane Lei:	Curs mediu: Lei
1933	2.707	769	284
1934	2.224	893	401
1935	2.569	1.303	507
1936	1.839	974	529
1937	1.995	977	489 9 luni

Anii: Cursul	1933 IX:		1934:		1935:		1936:		1937, 9 luni:	
	mic	mare	mic	mare	mic	mare	mic	mare	mic	mare
Banca Românească	160	360	245	394	300	390	262	390	378	650
Creditul Industrial	260	500	420	562	510	660	510	690	600	780
Astra Română	440	830	510	770	570	1.090	710	1.150	1.010	1.750
Creditul Minier	153	432	220	412	268	390	200	320	370	383
Mica	610	980	930	1.430	1.295	1.940	1.210	1.935	1.410	1.800
Letea	263	480	450	645	622	825	505	880	960	870
Reșița	165	316	285	483	424	622	411	593	524	715
S. T. B.	910	1.500	1.340	810	1.750	2.950	1.299	1.867	1.290	1.640

Din tabloul de mai sus reiese, că în anii 1934—1936, cursurile au trecut prin oscilațiuni mari și abia în 1937 au putut depăși cursul cel mai mare din 1933. Nici ca bucăți nici ca volum de afaceri nu au depășit operațiile anilor 1933—1936, pe cele ale anului 1933.

Anul 1936 până în luna August a fost chiar îngrijorător prin scăderea mare a cursurilor și lipsa de operații. O oarecare abatere arată industrialele și bancarele, cari pe deoparte sunt susținute de consorțiile lor, iar pe de altă parte, în perioada 1933—1937, atât Băncile, cât și Societățile Industriale s'au refăcut complet din criza prin care au trecut până în 1932, datorită sistemului contingentării în relațiunile de schimb internațional. Societăți mari cu rezerve formidabile dau dividende de 7—9%.

În Septembrie 1936, devalorizarea francului francez și svonul de inflație la noi a provocat panică la deținătorii de bani.

Lumea a început să caute acțiunile industriale și bancare și apoi petroliferele, a căror cursuri s'au urcat vertiginos sub presiunea bursei din Paris. Astra Română, care între anii 1934—1936 a cotat la Paris între 50 și 75 de franci bucata, în Octombrie 1936 a trecut de 100 franci bucata, ajungând în Februarie 1937 la franci 200 bucata.

În plus fișul brut s'a urcat dela 12.000 Lei vagonul la 18.000 Lei.

După cum se vede, din datele de mai sus, încă în anul 1933, publicul a început să cumpere acțiuni, pe vremea aceea la prețuri de batjocură.

Tablou comparativ al cursurilor acțiunilor cari dau tonul în bursă, în perioada 1933—1937 a fost:

De unde în August 1936, volumul afacerilor era de 17 milioane, în Septembrie de 46 milioane, în Octombrie s'a urcat la 185 milioane, iar în Februarie 1937, a fost de 209 milioane, scăzând din nou în Iulie 1937 la 85 milioane.

Din cele de mai sus, se vede că cu toată conjunctura favorabilă a societăților pe acțiuni, singura alarmă inflaționistă a putut să exercite bursa.

În acest interval de timp, efectele publice ofereau o rentabilitate de 10—12%.

Să vedem cum au fluctuat operațiunile acestora.

II. Rente:

Anii:	val. nom.	val. reală	Curs mediu
	în milioane Lei		
1933	1.940	598	30%
1934	2.184	784	35%
1935	2.536	1.126	44%
1936	4.460	1.640	35%
1937	5.494	2.488	45%

Scăderea bruscă a mediei dela 44 35% se datorează lansării pe piață în cantități mari a rentei consolidate de 3% la cursul de 21—25%.

Jumătate din suma de 4.460 este renta consolidată 3%.

După cum se vede din tabloul de mai sus, volumul de afaceri în rente până la prima jumătate a

anului 1936 nu a fost prea animat. Din Septembrie 1936 până în prezent, cursurile au mers aproape vertiginos în sus.

Tablou comparativ al cursurilor rentelor (cari dau tonul în Bursă) pe perioada 1933—1937.

Anii:	1933:		1934:		1935:		1936:		1937:	
	mic	mare	mic	mare	mic	mare	mic	mare	mic	mare
Refacerii	30%	46%	39%	47%	44%	52%	45%	51%	56%	66%
Exproptieri	24	36	34	44	35	47	37	46	45	65
Inzestrări					54	74	52	68	65	80
Consolidări					21	25	22	30	25	40
Stabilizări	29	45	36	52	49	68	44	58	44	43*)
Desvoltare	31	46	34	43	35	48	46	27	38	42**)
Urbane 5%	28	34	25	34	25	29	25	33	26	36

Până la finele 1936, cursurile în ascensiunea lor au avut oscilațiuni importante.

În 1937 cursurile au mers numai în sus. Oficialitățile au făcut cumpărături masive, ceea ce a îndemnat și publicul să se orienteze mai mult spre Târgul de rente.

Majoritatea operațiunilor din anul acesta s'au făcut în consolidare 3%, în stabilizare și desvoltare.

Din aceste două din urmă s'au repatriat în ultimele luni cantități de sute de milioane. În Bursa neagră se zice că fermitatea valutei în parte se atribuie și acestui fapt.

III.

Dăm mai jos următorul tablou de cursuri a aurului și valutei:

	IX. 1933:	XII. 1934:	X. 1935:	X. 1936:	I. 1933:	Sept. 1937
Napoleoni	780	1.000	1.400	1.300	1.100	1.230
Franci fr.	7.50	10.20	13.60	8.60***)	8	6.44****)
Dolari	130	147	205	200	175	190
Lire ster.	504	750	1.000	900	820	930

Din tabloul de mai sus, se vede, că în perioada de mai sus, cursurile au mers tot în sus. Erupțiunile din 1935 se atribuie conflictului din Abisinia, iar cele din 1936 devalorizării francului francez.

Actualmente, valutele sunt mult căutate pentru plăți în străinătate.

În ansamblu privind această expunere, se pun două întrebări:

1. Pentru rente și acțiuni: Ridicarea cursurilor este oare și o plus-valută reală în mâna deținătorului, sau reprezintă cota cu cât s'a depreciat sau mai

bine zis cu cât a scăzut puterea de cumpărare a leului?

2. Cu privire la valute, la excedente de export de zeci de miliarde, cum se poate ca leul să se deprecieze?

*) **) Cursurile Rentei Stabilizare și Desvoltare sunt de o neregularitate periculoasă, din cauza încrecăturilor ce au existat din cauza neplății cuponului.

***) I-a ruptură a francului.

****) II-a ruptură a francului.